

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕРИТОРІАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ»

Лектор курсу			Глушенкова Анастасія Анатоліївна, кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту		Контактна інформація лектора (e-mail), посилання в GWE		e-mail: a.hlushenkova@duikt.edu.ua код курсу в GWE: zzj34vsl		
Галузь знань			07 Управління та адміністрування		Освітній рівень		бакалавр		
Спеціальність			073 Менеджмент		Семестр		8		
Освітньо-професійна програма			«Менеджмент»		Тип дисципліни		вибіркова		
					Вид контролю		Залік		
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:					Лабораторних занять	Самостійна підготовка
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	-	102		
	5	150	22	14	12	-			

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Освітні компоненти, які передують вивченню	Економічна теорія, Менеджмент, Управлінські рішення в процесі українського державотворення, Організаційна поведінка та лідерство, Менеджмент зовнішньо-економічної діяльності, Правові основи бізнесу
--	---

Освітні компоненти для яких є базовою

Мета курсу:	розвиток у здобувачів загальних і професійних компетентностей щодо управлінських процесів на різних рівнях адміністративно-територіальних одиниць, а також розвинути здатність студентів здійснювати стратегічне планування, залучення інвестицій, оцінку соціальних і економічних наслідків управлінських рішень для розвитку територій, забезпечуючи сталий розвиток та інтеграцію бізнесу в економіку регіону
--------------------	--

Компетенції відповідно до освітньо-професійної програми

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)	Hard-skills / Спеціальні (фахові) компетенції (СК)
ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. ЗК13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК14. Здатність працювати у міжнародному контексті.	СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища. СК6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо. СК13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.

Результати навчання відповідно до освітньо-професійної (програмні результати навчання – ПРН)

ПРН1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ПРН6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.
ПРН11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.
ПРН12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.
ПРН15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Тема, опис теми	Вид заняття	Оцінювання за тему	Форми і методи навчання/питання до самостійної роботи
РОЗДІЛ 1. ОСНОВИ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ			
<p>Тема 1. Територіальне управління як складова менеджменту</p> <p>Знати: поняття територіального управління, його значення для бізнесу та економіки.</p> <p>Вміти: аналізувати територіальні умови для прийняття управлінських рішень у бізнесі</p> <p>Формування компетенцій: ЗК1, СК6</p> <p>Результати навчання: ПРН1</p> <p>Рекомендовані джерела: 7</p>	Лекція 1	6	Пояснювально-ілюстративний матеріал, лекція-візуалізація.
	Семінарське заняття 1		Групова дискусія: "Державне чи приватне управління територіями: що ефективніше?"
<p>Тема 2. Адміністративно-територіальний устрій України</p> <p>Знати: рівні управління в Україні, їхні функції та вплив на бізнес-середовище</p> <p>Вміти: визначати можливості для бізнесу залежно від територіального розташування, оцінювати регіональні особливості для ефективного ведення підприємницької діяльності</p> <p>Формування компетенцій: СК2, СК13</p> <p>Результати навчання: ПРН1, ПРН15</p> <p>Рекомендовані джерела: 7, 9</p>	Лекція 2	6	Лекція-візуалізація, експрес-опитування здобувачів
	Практичне заняття 1		Аналіз адміністративного устрою України та його впливу на бізнес-клімат у регіонах.
<p>Тема 3. Влада та її децентралізація в Україні, значення для підприємницької діяльності</p> <p>Знати: суть реформи децентралізації, повноваження місцевої влади</p> <p>Вміти: взаємодіяти з місцевими органами влади для реалізації бізнес-ініціатив та розвитку бізнесу</p> <p>Формування компетенцій: ЗК1, СК2, СК13</p> <p>Результати навчання: ПРН1, ПРН15</p> <p>Рекомендовані джерела: 3, 8</p>	Лекція 3	6	Проблемно-орієнтована лекція, експрес-опитування здобувачів
	Практичне заняття 2		SWOT-аналіз: Оцінка можливостей і викликів для бізнесу в умовах децентралізації на прикладі конкретної громади.
<p>Тема 4. Державно-приватне партнерство: роль бізнесу у розвитку територій</p> <p>Знати: механізми державно-приватного партнерства та соціальної відповідальності бізнесу</p> <p>Вміти: розробляти бізнес-проекти з урахуванням потреб громади.</p> <p>Формування компетенцій: ЗК1, СК2</p> <p>Результати навчання: ПРН1, ПРН12</p> <p>Рекомендовані джерела: 2, 7, 8, 9</p>	Лекція 4	6	Лекція-візуалізація, експрес-опитування здобувачів
	Семінарське заняття 2		5

РОЗДІЛ 2. ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ТЕРИТОРІЙ

<p>Тема 5. Регіональна економіка: як аналізувати потенціал території для бізнесу</p> <p>Знати: методи оцінки економічного потенціалу регіонів</p> <p>Вміти: збирати та аналізувати дані для розрахунку ключових показників розвитку території</p> <p>Формування компетенцій: ЗК3</p> <p>Результати навчання: ПРН6, ПРН11</p> <p>Рекомендовані джерела: 2, 4, 5</p>	Лекція 5	6	Лекція-візуалізація, експрес-опитування здобувачів
	Практичне заняття 3		Аналіз статистичних даних: Вивчення економічних показників регіону та оцінка його конкурентоспроможності.
<p>Тема 6. Залучення інвестицій у регіони</p> <p>Знати: джерела фінансування та механізми залучення інвестицій у території.</p> <p>Вміти: обґрунтовувати інвестиційні проекти та шукати фінансові ресурси для їх реалізації</p> <p>Формування компетенцій: ЗК3</p> <p>Результати навчання: ПРН6, ПРН11</p> <p>Рекомендовані джерела: 4, 5</p>	Лекція 6	6	Лекція-візуалізація, експрес-опитування здобувачів
	Семінарське заняття 3		Розбір реальних кейсів: Аналіз успішних та провальних інвестиційних проектів у регіонах України та світу.
<p>Тема 7. Розвиток малого і середнього бізнесу у громадах</p> <p>Знати: особливості підтримки МСП на регіональному рівні</p> <p>Вміти: розробляти стратегії розвитку малого бізнесу в конкретних територіях</p> <p>Формування компетенцій: ЗК1, ЗК3, СК2</p> <p>Результати навчання: ПРН6, ПРН11</p> <p>Рекомендовані джерела: 4, 5</p>	Лекція 7	11	Лекція-дискусія, експрес-опитування здобувачів
	Практичне заняття 4		Розробка стратегії розвитку малого та середнього підприємництва: Аналіз бізнес-середовища громади та пропозиція заходів для стимулювання підприємництва.
	Семінарське заняття 4		Груповий проект: Розробка плану підтримки МСП у конкретній громаді.
		5	Проведення модульного контролю за розділом 2.

РОЗДІЛ 3. СОЦІАЛЬНО-ЕКОЛОГІЧНИЙ РОЗВИТОК

<p>Тема 8. Креативна економіка та культурний розвиток територій</p> <p>Знати: вплив креативних індустрій на економіку регіонів</p> <p>Вміти: створювати бізнес-моделі у сфері креативної економіки</p> <p>Формування компетенцій: ЗК13, СК6</p> <p>Результати навчання: ПРН12, ПРН15</p> <p>Рекомендовані джерела: 6, 10</p>	Лекція 8	6	Лекція-візуалізація, експрес-опитування здобувачів
	Практичне заняття 5		Розробка культурного проекту: Створення концепції заходу чи простору, що сприятиме розвитку креативної економіки.

<p>Тема 9. Зелена економіка: перспективи для підприємств і держави</p> <p>Знати: концепцію сталого розвитку та зелених технологій</p> <p>Вміти: розробляти екологічно відповідальні бізнес-стратегії</p> <p>Формування компетенцій: ЗК1, СК6</p> <p>Результати навчання: ПРН12</p> <p>Рекомендовані джерела: 1, 6</p>	Лекція 9	6	Лекція з використанням кейс-методу, експрес-опитування здобувачів
	Семінарське заняття 5		Навчальна дискусія: Чи може зелена економіка бути прибутковою?
<p>Тема 10. Соціальна відповідальність бізнесу</p> <p>Знати: принципи корпоративної соціальної відповідальності</p> <p>Вміти: інтегрувати соціальні проекти у бізнес-моделі</p> <p>Формування компетенцій: ЗК1, ЗК13, СК6</p> <p>Результати навчання: ПРН12, ПРН15</p> <p>Рекомендовані джерела: 1, 6</p>	Лекція 10	6	Проблемно-орієнтована лекція, експрес-опитування здобувачів
	Практичне заняття 6		Розробка CSR-стратегії: Формування плану соціальної відповідальності для конкретного підприємства.
<p>Тема 11. Світові тренди в територіальному управлінні</p> <p>Знати: актуальні тренди та найкращі практики територіального управління</p> <p>Вміти: адаптувати глобальні рішення до українського контексту</p> <p>Формування компетенцій: ЗК13, ЗК14</p> <p>Результати навчання: ПРН1, ПРН15</p> <p>Рекомендовані джерела: 6, 2</p>	Лекція 11	6	Лекція з використанням кейс-методу, експрес-опитування здобувачів
	Семінарське заняття 6		Презентація досліджень здобувача: Аналіз найкращих світових практик у сфері територіального управління.
			5
Залік	Семінарське заняття 7	-	Проведення заліку
<p>Тема 1. Територіальне управління як складова менеджменту</p> <p>Тема 2. Адміністративно-територіальний устрій України</p> <p>Тема 3. Децентралізація в Україні та її значення для підприємницької діяльності</p> <p>Тема 4. Роль бізнесу у розвитку територій</p> <p>Тема 5. Регіональна економіка: як аналізувати потенціал території для бізнесу</p> <p>Тема 6. Залучення інвестицій у регіони</p> <p>Тема 7. Розвиток малого і середнього бізнесу у громадах</p> <p>Тема 8. Зелена економіка: перспективи для підприємств і держави</p> <p>Тема 9. Креативна економіка та культурний розвиток територій</p> <p>Тема 10. Соціальна відповідальність бізнесу</p> <p>Тема 11. Світові тренди в територіальному управлінні</p>	Самостійна робота	14	<ol style="list-style-type: none"> 1. Основи територіального управління: поняття, принципи та підходи 2. Адміністративно-територіальний устрій України: історія, проблеми та перспективи 3. Децентралізація в Україні: ключові етапи, досягнення та виклики 4. Територіальний брендинг: як міста та регіони створюють власний імідж 5. Бізнес у системі територіального управління: можливості та виклики 6. Smart City як інноваційний підхід до управління територіями 7. Залучення інвестицій у регіони: фактори успіху та

			<p>міжнародний досвід</p> <p>8. Креативна економіка як драйвер розвитку територій</p> <p>9. Роль малого та середнього бізнесу в розвитку громад</p> <p>10. Глобальні тренди територіального управління: що може запозичити Україна?</p> <p>11. Зелена економіка як стратегія сталого розвитку регіонів</p> <p>12. Міське самоврядування: сучасні виклики та механізми управління</p> <p>13. Туризм як фактор розвитку територій: світовий та український досвід</p> <p>14. Соціальна відповідальність бізнесу у розвитку громад</p> <p>15. Урбанізація та її вплив на розвиток міст: світові тенденції та українські реалії</p> <p>16. Як ефективно використовувати територіальні ресурси для економічного зростання</p> <p>17. Розвиток транспортної інфраструктури як інструмент покращення територіального управління</p> <p>18. Моделі державно-приватного партнерства в управлінні регіонами</p> <p>19. Територіальне управління в умовах воєнних та кризових ситуацій</p> <p>20. Електронне врядування та цифрові технології у територіальному управлінні</p>
Орієнтовний перелік курсів для отримання додаткових балів або зарахування замість практичних робіт / самостійної роботи			
	Освітній курс	до 5	Відбудова громади: розуміння процесів відновлення та реконструкції https://prometheus.org.ua/prometheus-free/community-reconstruction/
	Освітній курс	до 5	Екологічна безпека та ризики для громад і територій в умовах війни https://prometheus.org.ua/prometheus-free/environmental-security-and-risks/
	Освітній курс	до 5	Як громадам ставати економічно успішними https://prometheus.org.ua/prometheus-free/economic-success-communities/
	Освітній курс	до 5	Енергетика для відбудови: шлях до сталого розвитку громад https://prometheus.org.ua/prometheus-free/energy-for-reconstruction/
	Освітній курс	до 5	Інтеграція кліматичних політик в Україні https://prometheus.org.ua/prometheus-free/climate-policies-mainstreaming/

	Освітній курс	до 5	Управління публічними закупівлями https://prometheus.org.ua/prometheus-free/public-procurement-management/
	Освітній курс	до 5	Муниципальний енергетичний менеджмент та система енергетичного менеджменту для органів державної влади https://prometheus.org.ua/prometheus-free/public-sector-energy-system/
	Освітній курс	до 5	Україна на шляху до ЄС https://prometheus.org.ua/prometheus-free/ukraine-road-to-eu/

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

- Комп'ютери с програмним забезпеченням для виконання практичних робіт QGIS - для аналізу просторових даних.; Google Earth Pro - для візуалізації територій і базових аналізів, Microsoft Visio, Microsoft PowerPoint, Canva, MindMeister – аналітика та візуалізація даних; HohliBuilder, GoogleCharts, Vizualize-онлайн сервіси для створення інфографіки; Trello, Microsoft Project, Spider Project Lite, OpenProj, GanttProject, Microsoft Excel – управління проектами; М.Е.Дос, АППОД, СЕД Діло, Microsoft Excel, Microsoft Word, Microsoft Outlook – документообіг; Мультимедійний проектор, маркерна дошка і екран.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Глушенкова А.А., Худік Б.О. Управління ресурсами підприємства на принципах «зеленого офісу». Економіка. Менеджмент. Бізнес» № 4(43), 2023 URL: <https://journals.dut.edu.ua/index.php/emb/article/download/2895/2793/>
2. Gudž O., Yevtushenko N., Hlushenkova A. Directions For The Development Of The Innovation Potential Of Enterprises In The Context Of Digital Transformations. Baltic Journal of Economic Studies, 2024 URL: <http://www.baltijapublishing.lv/index.php/issue/article/view/2310>
3. Войтенко А. Б. Децентралізація та реформування місцевого самоврядування : навч. посіб. / Архип Войтенко ; Житомир. нац. агрокол. ун-т. - Київ : Ліра-К, 2020. - 469 с.
4. Крамаренко А. О. Регіональна економіка : конспект лекцій : для студентів ден. форми навчання спец. 073 "Менеджмент" / А. О. Крамаренко ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. - Харків : Друкарня Мадрид, 2021. - 47 с.
5. Сімків Л. Є. Регіональна економіка : навч. посіб. / Л. Є. Сімків ; Івано-Франків. нац. техн. ун-т нафти і газу. - Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2020. - 237 с.
6. Соціально-економічний розвиток України: моделі, механізми, стратегії : монографія / [М. Є. Рогоза та ін.] ; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. М. Є. Рогози ; ВНЗ Укоопспілки "Полтав. ун-т економіки і торгівлі". - Полтава : ПУЕТ, 2021. - 165, [1] с.
7. Територіальне управління: проблеми, рішення, перспективи / В. В. Корженко [та ін.] ; заг. ред. В. В. Корженко ; Національна академія держ. управління при Президентіві України, Харківський регіональний ін-т. - Х. : Видавництво ХарРІ НАДУ "Магістр", 2004. - 216 с.
8. Шилепницький П. І. Державно-приватне партнерство: теорія і практика : монографія / П. І. Шилепницький ; Нац. акад. наук України, Ін-т регіон. дослідж. - Чернівці : [б. в.], 2011. - 454 с.
9. Про державно-приватне партнерство : закон України: за станом на 16 грудня 2010 року / Верховна Рада України. - К. : Парламентське вид-во, 2010. - 20 с.
10. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України, редакція від 10.12.2020 р. № 1071-IX / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17#Text>

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

- Якщо здобувач відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Здобувач має право замінити практичне завдання / самостійну роботу проходженням онлайн-курсу з відповідної теми. Здобувач може обрати один курс зі списку рекомендованих або узгодити інший з викладачем.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів.
- Здобувач, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті.
- За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач видаляється з заняття, за заняття отримує 0 балів.

КРИТЕРІЙ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	<i>Практичні роботи:</i>	До 5 балів за заняття:
	• вчасність виконання	0 – 0,5 балів
	• логічна структура та оформлення	0 – 0,5 балів
	• робота з джерелами	0 – 0,5 балів
	• творчий підхід	0 – 0,5 балів
	• робота з інструментами	0 – 1 балів
	• зміст, відповідність темі, правильність виконання	0 – 2 балів
	<i>Робота на семінарських заняттях:</i>	До 5 балів за заняття:
	• присутність на занятті (при пропусках занять з поважних причин допускається відпрацювання пройденого матеріалу)	0 – 0,5 балів
	• участь в обговоренні	0 – 0,5 балів
	• підготовка доповіді	0 – 2 балів
	• підготовка презентації	0 – 1 балів
	• знання матеріалу	0 – 0,5 балів
	• креативність та творчий підхід	0 – 0,5 балів
	<i>Робота на лекційних заняттях:</i>	До 1 балу за заняття:
	• присутність на занятті (при пропусках занять з поважних причин допускається відпрацювання пройденого матеріалу)	0 – 0,5 балів
	• участь у експрес-опитуванні	0 – 0,5 балів
	<i>Самостійна робота (індивідуальне завдання):</i>	До 14 балів:
	• вчасність виконання	0 – 1 балів
	• відповідність темі	0 – 1 балів
	• логічна структура та оформлення	0 – 1 балів
	• робота з актуальними джерелами	0 – 2 балів
	• творчий підхід та креативність	0 – 4 балів
• зміст роботи	0 – 5 балів	
Модульний контроль:	До 5 балів:	
- здобувач має обмежене знання матеріалу, часто не може відповісти на питання або навести приклади	1 бал	
- здобувач має базові знання матеріалу, але не може продемонструвати поглиблене розуміння теми	2 бали	
- здобувач знає матеріал, відповідає на більшість запитань, але іноді потребує додаткових	3 бали	

	роз'яснень		
	- здобувач має хороше розуміння теми, дає логічні та обґрунтовані відповіді на більшість питань	4 бали	
	- здобувач демонструє глибоке розуміння матеріалу, аналізує ситуації з різних точок зору, наводить релевантні приклади та аргументи	5 балів	
Додаткова оцінка	Участь у наукових конференціях, підготовка наукових публікацій, участь у Всеукраїнських конкурсах наукових студентських робіт за тематикою дисципліни	до 10 балів	
	Пройдення онлайн-курсу за тематикою дисципліни на відкритих освітніх платформах (Coursera, EdX, Prometheus, Udemu тощо) з подальшим підтвердженням сертифікатом	до 5 балів	
ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ ЗАЛІК	Метою заліку є контроль сформованості практичних навичок та професійних компетентностей, необхідних для виконання професійних обов'язків. Залік проходить в усній формі	Згідно з критеріями оцінювання	
бали	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	
90-100	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, аналізувати та співставляти дані об'єктів діяльності фахівця на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Зменшення 100-бальної оцінки може бути пов'язане з недостатнім розкриттям питань, що стосується дисципліни, яка вивчається, але виходить за рамки об'єму матеріалу, передбаченого робочою програмою, або здобувач проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни. Власні пропозиції здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.	Відмінно / Зараховано (А)
82-89	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, дає вичерпні пояснення.	Достатній Забезпечує здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни	Добре / Зараховано (В)
75-81	Здобувач в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Вміє пояснити основні положення виконаних завдань та дати правильні відповіді при зміні результату при заданій зміні вихідних параметрів. Помилки у відповідях/ рішеннях/ розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.	Достатній Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.	Добре / Зараховано (С)
67-74	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постановку стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни	Задовільно / Зараховано (D)
60-66	Здобувач має певні знання, передбачені в робочій програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, здобувач з труднощами пояснює правила вирішення практичних/розрахункових завдань дисципліни. Виконання практичних / індивідуальних / контрольних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни	Задовільно / Зараховано (E)

35-59	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни	Незадовільно з можливістю повторного складання) / Не зараховано (FX) <i>В залікову книжку не представляється</i>
1-34	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі заліку.	Незадовільний Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням / Не допущений (F) <i>В залікову книжку не представляється</i>

ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Здобувач вищої освіти виконуючи самостійну або індивідуальну роботу повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт Здобувача він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у Силабусі.